

AD
RECENSIONEM
BULLARII ROMANO-SVEOGOTHICI,
A NOBIL. A CELSE EDITAM,
ACCESSIO.

CUJUS PARTEM XII,
CCNS. FAC. PHILOS. R. ACAD. ABOËNSIS,
PRÆSIDE

Mag. HENRICO GABRIELE
PORTHAN,

*Eloqv. Professore Reg. & Ord Equ. Ord. R. de Stella Polari, R. Acad. Litt.
Human. Hist. & Antiquitt. R. Societ. Sc. Upsal. &c. Socio,*

Publica bonorum censura submittit

FRIDERICUS EPHRAIM BERGROTH,

Stip. Reg. Borea-Fenno,

In Audit. Min. die I Aprilis MDCCCI,

H. A. M. C.

ABOÆ, Typis Frenckellianis.

THESES RESPONDENTIS.

Thes. I.

Philosophis quibusdam recentioribus recte idem obvertas quod Epicureis olim Cicero: *Hoc est vim afferre sensibus, extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus imbuti sumus.* Quare merito addit idem: *Opera danda, ut verbis utamur quam nitatissimis, & quam maxime aptis, id est, rem declarantibus,*

Thes. II.

Inter ideas nostras quasdam esse quasi dominantes, quarum in totam reliquarum feriem atque compagem magna sit vis, experientia docet; illarum nonnullas quidem interdum quasi dormire, sed minime tamen otiosas esse, ac facile etiam expergeri, eadem confirmat.

Thes. III.

Claritas & vis idearum in somnio nobis obversantium, multas causas habet, nec a sola quiete sensuum externorum explicari satis potest.

Thes. IV.

Pro animi nostri immaterialitate demonstranda, vix aliud habemus validius argumentum, quam quod a simplici nostri conscientia individuoque personalitatis nostrae sensu, deduci solet.

Thes. V.

Attentio mentis recte in liberam & necessariam dispefitur.

Thes. VI.

Recte Cicero virtutes sociales omnes vel ad iustitiam vel ad beneficentiam refert.

Thes. VII.

Non incommode Idem tres præcipuos injuriæ fontes, in metu quodam ne ipsi læesamur, in avaritia, & in dominandi cupidine, quarit.

Thes. VIII.

Bene Cicero Felicitatem (plenum) esse dicit cumulatam bonorum complexionem, secretis malis omnibus.

Thes. IX.

Pulcre non minus quam vere Qvinilianus: Qui stultis, inquit, eruditi videri volunt, stulti eruditis videntur.

Thes. X.

Inter varias, quæ de fontium origine propositæ sunt sententias, illa, quæ aquæ pluviæ & sublatis in aërem vaporibus illam adscribit, maxime probabilis videtur.

revocatur, non obstantibus literis, instrumentis, juramentis, renuntiationibus, pœnis & confirmationibus interpositis; atque ut a possessoribus, per censuram ecclesiasticam extorqueantur, mandatur. — Ibid. Fol. 36 (z).

MARTINUS V.

I. *Scarenſi & Strengianenſi Episcopis. Apud Urbem veterem II Kal. Decemb. A. III (d. 30 Nov. 1419).* Revocationem bonorum de Mensa Episcopali abalienatorum, exemplo Literarum Concilii Constantiensis, proxime commemoratarum, urget. — Ib. Fol. 36 (a).

FELIX V.

I. *Alexander, tit. S:ti Laurentii in Damaso - - Presbiter Cardinalis, Aquilegiensis vulgariter nuncupatus, sacrosancte generalis Basiliensis Synodi - - & Apostolice Sedis per Germanicam nationem Legatus de Latere specialiter deputatus, ac Mazovie Dux &c. salutem in Domino sempiternam. Datum Rincfeldia Dyocesis Basiliensis A. D:ni MCDXL (1443?) die vero XI Mensis Aprilis, Pontificatus - - Felicis Pape Quinti A. III.* Omnibus qui certis hic enumeratis diebus festis Capellam Corporis Christi, in Ecclesia Aboënsi conditam (ubi cultus Divinus omnibus quintis singularum septimanarum feriis peragebatur) visitaverint, ac pro ornamentorum ecclesiasticorum ipsius Capellæ restauratione ac ejusdem Capellæ fabrica, seu Divini cultus inibi augmento, manus adjutrices porrexerint, quinque annos Indulgentiarum & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis relaxat. — Ibid. Fol. 236 (b).

Q

EU-

(z) Cfr. de hac Bulla *Annot. ad Chron. Juust.* p. 467 sq.

(a) Cfr. l. c.

(b) Cfr. l. c. p. 435, Not. 392.

EUGENIUS IV.

I. *Universis Christi fidelibus.* Rome apud S. Petrum anno Incarnationis Dominice 1445, Kal. Junii, Pontificatus A. XV. Cum accepisset Papa, quomodo Cathedralis Ecclesia Aboënsis, quæ partibus infidelium est vicina, ignis voragine & crebris eorundem infidelium insultibus causantibus, in suis structuris & ædificiis, utpote totali ruinæ fere subjacentibus, ac ecclesiasticis ornamentis, reparatione & restauratione indigeat non modicum sumtuosis, & ad illos faciendos ipsius ecclesiæ non suppetant facultates; igitur omnibus, qui in die translationis beati Henrici eandem visitaverint annuatim, & ad reparationem & conservationem ejus manus adjutrices porrexerint, septem annos & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis relaxat: præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. — Ibid. Fol. 66 (c).

2. *Georgius tit. Sanctæ Anastasie, Guilhelmus tit. S. Martini in Montibus, Alfonsus tit. Sanctorum IV Coronatorum, Presbiteri, Prosper S. Georgii ad Velum Aureum, Albertus S. Eustachii, Petrus S. Marie nove, Dyaconi - - Cardinales, Universis & singulis Christi fidelibus &c.* Rome A. - - - MCDXLV, die vero 2 Mensis Julii, Pontificatus - - Eugenii - - Pape IV A. XV. Omnibus qui Altare beatæ Mariæ Virginis, dictum Clericorum, situm in Cathedrali ecclesia Aboënsi, certis, commemoratis hic festivitibus, annuatim visitaverint, & ad reparationem & conservationem ædificii, calicum, librorum ac aliorum ornamentorum necessariorum contulerint, Centum dies indulgentiarum relaxant. — Ibid. Fol. 186 (d).

PAULUS II.

I. *Elauus (Alanus) tit. Sanctæ Praxedis, Jacobus tit. S. Anastasie, Johannes (Ludovicus?) tit. S. Laurentii in Damaso, Gerardus*

(c) Cfr. *Annot. ad Chron. Juust.* p. 264.

(d) Cfr. l. c. p. 454. Not. 401.

Aus (Berardus) *tit. S. Sabine, & Ludovicus Sanctior. Petri & Marcellini* - - - *Presbiteri, Cardinales, Universis Christi fidelibus &c. Rome* - - *Anno a nativ. Dei 1465, Indicione XIII die vero XX Augusti, Pontificatus* - - *Pauli Pape II:di A. I. Altare S. Catharinæ in Ecclesia Aboënsi ornant Indulgentiis Centum dierum, omnibus concedendis qui certis festis illud visitaverint.* — *Ibid. Fol. 173 (e).*

SIXTUS IV.

1. *Preposito Ecclesie Aboënsis. Rome apud S. Petrum anno Incarnationis Dominice MCCCCLXXXIII, XVIII Kal. Julii, Pontificatus anno* - - *(f). Committitur ei negotium absolvendi Conradum Episcopum Aboënsē, a culpa gravi cujus sibi conscius ad Papa indulgentiam confugerat atque veniam petiverat, (simulque Episcopo conceditur, ut usque ad quinquennium limina Apostolorum visitare non teneatur).* — *Ibid. Fol. 255 (f).*

(e) Cfr. l. c. p. 552 sq. Not. 580.

(f) Cfr. de hac Bulla (quam integram ibidem dedimus) *Annott. ad Chronic. Faust.* p. 572. Not. 598.

Quum ex his pateat, prætermisfas esse a Duumviris *Bullariorum* collectoribus nostratibus, tot Bullas in uno reperiundas Libro Aboënsi; causa est suspicandi, nec omnes in reliquorum Registris veteribus Ecclesiarum Patriæ Cathedralium obvias, diligentissime fuisse examinatas atque descriptas? Unde necessitatem fontes hosce Historiæ nostræ vetustioris de novo accuratius inspiciendi atque examinandi, dispalescere arbitramur: quam igitur curam iis qui commodius eosdem adeundi atque inter sese conferendi opportunitate gaudent, merito putamus commendandam.

Habentur quidem in egregia Literarum publicarum collectione ex Archivo Papali descriptarum, qua Bibliothecam nostram Academicam ditavit Generosiss. FREDENHEIM, præter Bullas Pontificias breviter supra recensitas, Literæ quoque IV, partim *Regis Gustavi* partim *Senatus Svecici* nomine ad Papam *Adrianum VI* (a. 1523) scriptæ, cognitu

illæ etiam dignissimæ; sed quod easdem integras publicæ jam lucæ commisit Cel. OL. AND. KNÖS, in fasciculo Disputationum Academicar. laudabili, quem *Analecta Epistolarum &c.* inscripsit (vid. *Specim. III.* p. 33-44), otium nobis earum recentendarum fecit. — Adjunctum vero præterea eidem Cimelio Bibliothecæ Acad. munifice oblato exemplum reperitur Literarum quarundam (s. relationis) Cleri Svecani nomine? a Capitulo Upsaliensi ac præcipue membro ejus diligenti *Nicolao Sigvassi*, (cf. supra p. 68 sq. & p. 70), vigili commodorum curiæ Papalis custodæ, ad Papam (*Johannem XXII*) misarum, rationemque & conditionem pecuniæ ex Regno Sveciæ per hæc tempora, in usum Camerae Apostolicæ, variis nominibus exactæ, (additis consiliis Hierarchiæ Papalis apud nos callidius constituendæ), luculenter exponentium. Quarum literarum partes præcipuas, quæ ad conditionem Patriæ, illis temporibus, cognoscendam haud parum pertineant, excerptas hic subjungemus. Tale autem jam habent initium:

Significat Sanctitati Vestre in primis *Nicolaus Sigvassi*, dudum collector
 denarii Sancti Petri, & fructuum primi anni in Regno Suetie,
 quod Denarius S. Petri, qui alias Census Romanus in illis partibus
 appellatur, prout haberi potuit & in quanto numero, ipsum integra-
 liter attulit, & Vestre Camere assignavit; sed quia duo sunt ibidem
 Episcopatus, videlicet Strengenenfis & Arosiensis, de quibus non po-
 tuit habere nisi dimidium denarium usualem, Episcopis pretendenti-
 bus, quod ipsorum Ecclesie plus exsolvere non conlueverant ab an-
 tiquo, nec Archiepiscopus & nos Capitulum per legitimas probatio-
 nes ipsos poteramus ad majora compellere: recepimus quod habere
 potuimus illa vice, sub hac videlicet conditione & protestatione præ-
 misis, quod si Vos de tali medietate contentamini, contentamur &
 nos; sin autem, nec nos. Sed quoniam in tali exsolutione fraudem
 reputamus factam legi, & Sedem Apostolicam lesam in tanto, quod
 esse non debet, presertim cum tantum levent a laicis illarum Dyo-
 cesium, quantum alii qui integrum Denarium exhibent; rogamus quod
 vel ipsos pro quittis teneatis pro talibus assignatis, vel mandetis e-
 osdem coherceri usque ad satisfactionem condignam de sic injuste re-
 tentis & negatis: potissime quia licet tam pauca summa modicum
 quid supplementum conferat Apostolico erario, dissimulandum tamen
 non estimo, si ei vel in modico derogetur, & quia simile inveni in
 Dacia, scilicet quod a rusticis solvitur, & per presbiteros parochia-
 les colligitur, collectusque defertur ad Ecclesias Cathedralis, licet
 quidam eum negent Ecclesie Romane deberi, & ipsum ad usus alios
 trans-

transulerunt, pro eo quod a longo tempore per Romanam Ecclesiam non est petitus, non possum transire sub silentio, quin quod inueni Vestre inlinuem Sanctitati, & scio quod in Lundensi & Roskildensi Dyocesibus solvuntur tres obuli, quorum unum levant *Fratres Hospitalis Sancti Iohannis*, & duo prout audi vi pro vero a veridicis, Ecclesie Romane debentur, & similiter nobiscum Fratres predicti partem levant; *consueverunt enim illa tria Regna in talibus ad similia judicari.*

Noverit insuper S. V. quod remanet adhuc in eodem Regno Denarius B. Petri collectus de quinque annis proxime preteritis.

Item noverit S. V. quod decime Terre Sancte indite in Concilio Vienne[n]si per fel. recordacionis *Clementem P. P. Predecessorem Vestrum*, collecte sunt & servantur in moneta usuali, quia aliquid de his adhuc mandatum non venerat, nec possunt subito utiliter commutari, quia caristia auri & argenti est ibi, sed modo precipue propter guerrarum commotiones omnia devastantes, que ibi sevierant multis annis, nec adhuc prohi dolor, sunt sedate, sed ab intus periculosius excitate, & ideo de ipsarum commutatione & deportatione major difficultas ingeritur, precipue quia Rex terre puer est, & principes communiter dominantur, incedentes singuli in multitudine nimis gravi, & ex hoc plurimum vacillat Regni Gubernaculum, nec Prelati aliquam ibidem jurisdictionem obtinent temporalem, & multi Nobiles sunt egentes, ac propter guerras ad insidiandum & rapiendum expositi jugiter & parati, presertim quia pluries Prelatos & Capitulum molestaverant, petentes de hiis mutuum sibi fieri, & hoc eis existit denegatum. Quare ad extraendum hujusmodi ad presens illa videtur via commodior, ut quibusdam, videlicet tribus Prelatis, Archiepiscopo & duobus ejus suffraganeis, Lincopensi scilicet & Skarensi Episcopis, ac aliquibus valentibus & fide dignis personis ecclesiasticis, que amicorum majorum assistentiam habeant, & mercatorum noticiam diciorum, tam intra quam extra Regnum, hujusmodi commutatio & deportatio, secretiori modo quo fieri poterit demandetur. Hec ideo dixi, quia didici quod velletis de hiis integraliter informari. Deinde, quibusdam interjectis, porro additur;

Item quia incole Regni Suetie frequenter invaduntur & atrociter occiduntur a circumtedentibus ipsos Rutenis, Scismaticis & Paganis, magni foret meriti, si eos Vestra Beatitudo misericorditer respiceret, & contra hostes fidei, armis & donis spiritualibus premuniret, Indulgentiis videlicet & remissionibus peccatorum, tanquam premiis ille-

"civis animando & hortando eosdem, quod guerris, oppressionibus &
 "bellis intestinis sopitis & sedatis, vires probitatum suarum, more
 "progenitorum suorum, quorum multi ab olim in illis partibus pro
 "fide diversis & atrocibus suppliciis obierunt, feliciter, ut speratur, ex-
 "erceant unanimiter & viriliter contra ipsos. Placeat igitur Sanctitati
 "Vestre ipsos consolabiliter inducere exhortatione salubri ad hoc ipsum,
 "more fel. recordationis *Alexandri III* Predecessoris Vestri" (intelli-
 "gitur sine dubio Bulla hujus Pontificis apud Nob. A CELSE p. 35. N:o
 "1 recensita, ac locis ibid. indicatis legenda) "qui se ibi contra huius-
 "modi invasores pro fidei & regni defensione exponentibus concessit
 "eandem Indulgentiam, quam consequi potuissent si ultra mare in San-
 "cte Terre subsidium transivissent. Ex premisis, ut arbitror, habe-
 "tur occasio scribendi *Regni Gubernatoribus, Clericis & Laicis, qui*
 "*nunc regnant.*" - - - - -

"Ad hoc scribendum videtur Dominis Archiepiscopo Upsalensi, Linco-
 "peni & Skarenfi Episcopis, *ad quas in presentiarum major habetur*
 "*respectus*, quod quoniam ad Vos spectat statui Regni illius, ut nunc
 "magis pacifico, paterna sollicitudine providere, presertim quia *mox*
 "*ut Rex & incole Regni ejusdem colla sua jugo fidei submiserunt, se*
 "*ipsos constituerunt Sedis Apostolice censuales*, centum qui dicitur
 "Denarius Beati Petri de foco quolibet annis singulis exolvendo, sic-
 "ut hoc claret per *Litteras Alexandri III* Predecessoris Vestri" (Bul-
 "las *Anastasi IV* huc pertinentes, recensitas vide apud Nob. A CEL-
 "SE l. c. p. 34. N:o 1 & 2) "ipsi Vestra auctoritate de omnibus que
 "statum Regni (leg. *Regis*) dudum electi & Regni sui ac rempublicam
 "tangunt quomodolibet se continue & efficaciter intromittant, ita quod
 "jura ipsius reipublice in spiritualibus & temporalibus non ledantur;
 "sperat enim *quod ad acquirendum dominium Regni illius pro Roma-*
 "*na Ecclesia sta erit via oportuna magis modo quam unquam prius:*
 "ob hanc causam adduxit littere *Alexandri III* transcriptum, quod
 "hic asluitur" (harum literarum exemplum hodie desideratur) "quam
 "dignemini sub Vestro nomine renovare, sicut supplicat Archiepisco-
 "pus supradictus." - - - - -

"Item supplicat N. (*Nicolaus Sigvasti*) quatenus confirmem" (ei quam Lin-
 "copeni paullo ante expetiverat) "gratiam concedere velitis omnibus cum
 "devotione accedentibus ad Ecclesiam Skarensem diebus supradictis - - -
 "Moveat ad hec & alia gratiosa Vestram Sanctitatem, quod Canonici
 "Skarenfis Ecclesie predicte, cum dudum ex mandato - - Archiepisco-
 "pi & Capituli Upsalensis Denarium S. Petri ad Upsalensem Ecclesiam
 "defer-

”deferrent assignandum eisdem, fuerunt statim antequam duas lictas
”peregissent, summa totali quam ferebant & rebus aliis ac equis in
”itinere spoliati, *quos nichilominus, parcat Deus, induxi vel verius*
”*coegi ego Nicolaus, quod summam eandem per se & Clerum & Ec-*
”*clesiam dicte Dioecesis in integrum refarcirent,* quod & ipsi sicut
”commune (?) obedientie filii devote fecerunt.”

”Ad hec, Pater Sanctissime, ut Nuncii per Beatudinem Vestram in po-
”sterum mittendi ad supradictas partes pro negociis dicte Sedis reddan-
”tur omnibus gratiosi, & ut eadem negocia felicius prosperentur, ad
”concedendum ipsis gratias infra-scriptas dignemini Vestre magnificentie
”dexteram benignius aperire.”

”Videlicet ut iidem Nuncii in Sacerdotio constituti audire valeant con-
”sensiones personarum illarum partium ad quas mittentur, & per quas
”transitum fecerint, eundo, movendo & redeundo, & eis illam remis-
”sionem impendere quam ipse persone consequerentur a penitentiariis
”Vestris, saltem inferioribus, ad Sedem Apostolicam personaliter veni-
”entes, & nichilominus personas easdem a quibuscunque sententiis ex-
”communicationis absolvere, & cum iis, si Clerici fuerint, super irre-
”gularitatibus dispensare.”

”Item quod ubi eas continget Misarum solennia celebrare, vel propo-
”nere verbum Dei, possint aliquam Indulgentiam celebrationi vel pro-
”positioni huiusmodi presentibus gratiose concedere, de qua Vestre
”Sanctitatis clementia duxerit ordinandum.”

”Item ut Nobilibus ac Potentibus, quorum auxilio & favore contra
”prosecutionem negociorum huiusmodi indigere noscuntur, gratiosos se
”reddere valeant & acceptos, faciendi, recipiendi singulas personas,
”videlicet predictorum Nobilium & Potentum filios Clericos in singu-
”lis Ecclesiis, Cathedralibus dumtaxat exceptis in Canonicos & in
”fratres, ipsisque de Prebendis singulis providere; Puellas vero littera-
”tas singulas in singulis Monasteriis ad certum numerum in Monachas
”& Sorores, ipsisque Monachalem habitum exhiberi, & contra, prefa-
”tis Nunciis concedere dignemini facultatem, cum omnibus clausulis
”oportunitis.”

”Item quod Beneficia Ecclesiastica, etiam si dignitates, personatus vel
”officia cum cura vel sine cura fuerint, virtute constitutionis Vestre
”que incipit *Execrabilis* vacantia, ac illa quorum collatio per lapsum
”temporis secundum Lateranensis Statuta Concilii est ad Sedem Apo-
”stolicam devoluta, personis idoneis auctoritate Vestra conferre vale-
ant,

"ant, & nichilominus de Beneficiis vacantibus de jure vel de facto,
"modo simili provideri plenam & liberam concedere dignemini facul-
"tatem, in partibus supradictis."

"Item quod cuilibet Nunciorum predictorum aliquem virum potentem &
"fame probate illarum partium ad quas Nuncius ipse mittetur, *cujus*
"consilio & auxilio dirigi valeat, *velitis adungere*, ut in prosecu-
"tione huiusmodi feliciter properetur."

"Item quia dicti Nuncii circa expeditionem negotiorum predictorum,
"Magnatum partium predictarum ope, auxilio & favore noscuntur ne-
"cessario indigere, ipsis, ut Magnates ipsos eo sibi favorabiliores ha-
"bere valeant, quo se ipsis possint magis reddere gratiosos, Nunciis
"eisdem, ut cum dictis Magnatibus in quarto consanguinitatis gradu
"matrimonialiter conjunctis aut iidem conjungendis, auctoritate Vestra
"licite dispensare valeant, saltem ad certum per Vos taxandum nume-
"rum liberam concedere dignemini facultatem, prolem susceptam aut
"suscipiendam ab eisdem legitimam decernendo." - - - - -

"Item significat S. V. Archiepiscopus Upsalensis & ejus suffraganei in Re-
"gno Suetie, quod propter tenuitatem suorum reddituum oportet eos
"sustentationi pro majori parte recipere a visitationibus subditorum;
"unde contingit, de antiqua consuetudine, immo abusu potius, quod
"quamvis ipsi cum ad visitationes ipsas descendunt, *evectionum* nume-
"ro Lateranensis Concilii sint contenti, unde (an *tamen?*) Milites &
"Armigeri, *Hovales* nuncupati, ad eos in magna multitudine confluant,
"quos de premissa consuetudine non possunt sine gravi scandalo evi-
"tare; sicque fit, quod *evectionum* ipsarum excrecentibus & multipli-
"catis propterea numeris, & eisdem Archiepiscopo & Suffraganeis ne-
"queuntibus ipsis Militibus & Armigeris de propriis facultatibus pro-
"videre, adeo Ecclesie & persone ecclesiastice visitate graventur, quod
"dum longi temporis vicium brevis hora consumperit, remanent in
"longius obligate. Cum igitur talis consuetudo inibi pro lege servata
"nequeat extirpari, eis indulgere dignemini, ut quamvis (quavis?)
"constitutione contraria non obstante, possint eorum singuli per ydo-
"neam vel ydoneas personas huiusmodi visitationis officium exercere,
"& nichilominus annis singulis ab universis ecclesiis, in quibus per
"duas noctes *Procuraciones* ratione visitationis ejusdem consueverunt
"recipere, *duos Florenos de Florentia*, vel eorum valorem; ab illis
"vero qui pro una nocte unicam ipsius Procuracioni impendant, *unum*
"*Florenum auri* percipere valeant, & taliter visitatos, ad hoc per se
"vel per alium seu alios, per censuram ecclesiasticam auctoritate Ve-
"stra

“Ira, sublato appellacionis obstaculo cohercere. Proviso quod pro
“eis visitantes, dum visitant, septem evectionibus sint contenti, & si
“eas excesserint, excommunicationis sententiam incurrant ipso facto,
“nisi tales pro ipsis visitantes, de proprio eorundem satisfacere velint
“pro illis qui ad ipsos concurrerint taliter visitantes. Ex his liqui-
“dem, Pater Sanctissime, plurima bona provenient, & Episcopi ac Ec-
“clesiarum Cathedralium Canonici in eorum ecclesiis, ad Divini cultus
“augmentum frequentius residebunt, sicque fiet quod evagationes mul-
“tipliciter vitabuntur, & insolentie plurimum compescentur.”

“Item quia statim cum Rex vel Principes Regni Svecie quamcunque le-
“viter offendantur, retractant & revocant omnem ecclesiasticam liber-
“tatem, & partem Decimarum que olim consueverat Decima paupe-
“rum appellari, super qua parte tanquam fundamento edificium fabricæ
“Ecclesie Upsalensis confurgit, & sunt in ea fundate Prebende Canonico-
“rum, in (sustentationem?) Pauperum studentium Parisiis, quasi omnes inhi-
“bent eis dari, ob quam inhibitionem dicti Capitulum & Ecclesia omnibus
“libertatibus ecclesiasticis jam infra viginti unum annos, per inte-
“gros novem annos totaliter, caruerunt; Ita etiam quod propter de-
“fectum sustentationis cogebantur ipsi Canonici Ecclesiam Cathedralem
“quasi desolatam relinquere, & apud alias rurales & parochiales ec-
“clesias residere: supplicat de votissime Sanctitati Vestre Archiepiscopus
“predictus, quod privilegia felicitis recordationis Regis Magni & si-
“livi sui Birgeri, quondam Regis Svecie, super juribus, libertatibus
“& decimis suprascriptis Upsalensis Ecclesie, & personis Regni ejusdem
“indulta & concessa, quorum quidem originalia cum sigillis eorum-
“dem in curia Vestre Sanctitatis existunt, ad presens dignemini ex
“certa scientia, & insertis de verbo ad verbum Vestris literis Aposto-
“licis tenoribus eorundem, perpetuo confirmare, & nichilominus au-
“thoritate Apostolica declarare, omnes & singulos qui contra ecclesia-
“cam libertatem tam in dictis privilegiis expressam, quam aliis qui-
“buscunque fecerunt vel facient, in futurum, seu qui in hoc prestite-
“runt vel prestabunt in posterum consilium, auxilium vel favorem, ni-
“si moniti infra tempus per Sanctitatem Vestram moderandum ab hu-
“jusmodi totaliter desisterint, & passis injuriam satisfecerint cum effe-
“ctu, excommunicationis sententiam incurrisse vel incurrere in poste-
“rum ipso facto, quotiescunque contra predictam venerint libertatem;
“ex uberioris dono gratie eidem Sveciane Ecclesie concedentes, quod
“huiusmodi non possint nisi a Sede Apostolica, ab excommunicatione
“predicta absolutionis beneficium optinere, Proviso quod Conservato-

res privilegiorum Ecclesie Svecane quotiens requisiti fuerint a taliter
oppressis, transgressores, injuriatores ac violatores huiusmodi liber-
tatis ecclesiastice, canonica monitione premisa, excommunicatos pup-
lice denuntient, & faciant usque ad satisfactionem condignam tam-
quam excommunicatos ab omnibus evitari. - - - - - Alias autem li-
bertas ecclesiastica in illis partibus plane succumbet & penitus con-
fundatur."

Item supplicat Archiepiscopus Upsalensis predictus, quatenus privile-
gium vel recordationis *Alexandri III*, Predecessoris Vestri conces-
sum pie Archiepiscopo Upsalensi & eius Suffraganeis, *cujus transcrip-
tum* sub manu publica in curia Vestre Sanctitatis exiit, de verbo
ad verbum ipsis & eorum Ecclesiis, inserto tenore dignemini ex cer-
ta scientia innovare, vel etiam aliud consimile in effectu de novo
concedere." - - - - -

Item cum Fratres Ordinis Predicatorum in terris illis sint perutiles Ec-
clesie sancte Dei, & cum de loco ad locum se transferunt, non in-
veniunt propter vastitatem silvarum, aquarum impedimenta, carissimam
& guerras sepe inibi contingentes, cibaria eis congrua, juxta dicti
Ordinis instituta, quin imo in multis locis pauperrimis eis frequen-
tius panis ordaceus pro cibo, etiam sine cervisia propinatur; suppli-
cat quatenus negotio fidei succrescendo indulgere dignemini, ut di-
cti Fratres, ne propter penuriam ibi deficient, cum sic se transfe-
runt, omnibus cibariis, illius temporis qualitati congruentibus libere
vesci possint, prout videtur Sacrum Euangelium predicantibus indul-
gere." - - - - -

Item cum idioma illorum trium Regnorum, Dacie scilicet, Svecie &
Norvegie, adeo sit ab omni alio ydeomate extraneum & distinctum,
quod nec ab Alamannis possit intelligi etiam in communibus, nec ve-
nientes de illis partibus ad curiam, possunt quoquo modo, nisi per
interpretes, ut plurimum minus providos, confiteri, qui etiam ut se-
pius vix inveniuntur, & ideo pluries coguntur vel defectuose nimis
confiteri, vel etiam sine confessione redire de fonte misericordie, tan-
quam de venia desperati; supplicat predictus Archiepiscopus & Suf-
fraganei sui humiliter & devote, quatenus animarum salutem paterne
consulendo, regnis predictis providere dignemini *de Penitentiario il-
lius lingue, sicut habere consueverant ab antiquo*, & illi sicut aliis
Vestre Sanctitatis Penitentiariis stipendia ministrare."

Item supplicant, quod hee petitiones transeant absque alia lectione."

Facile videas, scriptas fuisse primis annis regnantis in Svecia Magni II (vulgo *Smek* dicti) adhuc minorennis; de cujus temporis in Svecia infelicitate etiam hæ litteræ satis testantur. Neque obscure docent, *Nicolaum Sigvasti*, quem præcipuum illarum fuisse auctorem apparet, virum fuisse callidum, nec in Curia Romana frustra versatum (cfr. supra p. 69 sq. N:o 3). Non sprevisse consilia sua Papam, eventus docet (cfr. ex. g. supra p. 71, N:o 3 & 4, nec non A CELSE p. 107 sq. N:is 5, 6, 14 & 16, &c.) Hinc simul explicantur & confirmantur verba Chronici veteris a SCHEFFERO editi, quod (p. 153) de *Nicola* nostro habet: *plures bullatas litteras de privilegiis pro Ecclesia impetravit*; de quibus litteris, quænam fuerint, sibi nihil constituisse, SCHEFFERUS fatetur.

Cæterum adposita apographo nostro nota legitur, Italice exarata, qua indicatur literas hæc fuisse accurate descriptas ex *Membrana, initio trunca*, (quod etiam contextus mox prodit,) adeoque *nota temporis orbata*, in *Archivo Secreto Vaticano aservata*; scriptas autem apparere ad Pontificem *Jobannem XXII* (qui a. 1316 Sedi Papali fuit admotus, cujusque Decretalis famosi, dicti *Execrabilis, Extravagantibus* suis inserti, hic mentio fit). Porro ejusdem Auctor notæ addit, in eodem Archivo alia quoque servari talium monumentorum volumina, ex quibus pateat *Nicolaum* a. 1319 & sequente Collectorem fuisse Apostolicum in Svecia, anno vero 1322 Avenionem jam rediisse, rationemque reddidisse negotii sibi comissi, in quo curando succesior ei sit datus. Cui assero demonstrando intervientia inde attulit testimonia sequentia:

"A. 1319 die 22 mensis Julii *Magister Nicolaus Sigvasti, Canonicus Upsalensis, Collector denarii Censuum Romanæ Ecclesiæ, qui vocatur denarius Beati Petri, in Regno Sveciæ*, assignavit Camerae de censibus prædictis per ipsum in dicto Regno receptis pecuniarum auri & argenti, ac argenti in massis, quantitates infra scriptas, videlicet 603 marchas & 5 uncias & tres partes unius uncie argenti in massis ad pondus auri =. Item assignavit dictus Canonicus 500 florenos auri & 7 solid. Turonen. grosforum argenti." "(Ex To. LXI Ration. Cam. Apolt. p. 3.)"

"Anno a Nativitate D:ni 1321 die 10 mensis Januarii *Mr. Nicholaus Sigvasti* &c. (ut supra usque ad *receptis*) 249 florenos auri per manum Bonifacii de Peruciis Mercatoris de societate Peruciorum de Florentia fecit assignationem prædictam." "Ex To. LXXIII Ration. Cam. Apolt. p. 1. t.)"

"Anno

"Anno 1323 die 4 Novemb. Dominus *B. de Montealvano*" (cfr. supra p. 75. N:o 6 & 7.) Archidiaconus Siciloniæ, de censu qui dicitur "denarius Beati Petri, collecto per eum tam in Regno Svetiæ, quam in Diocesi Lundensi prope Daciam, assignavit Cameræ 595 florenos auri, 4 denarios, cum massa auri & 5 denar. Turonen. grosforum."

"(Ex To. XCVI Ration. Cam. Apost. p. 1. t.)" Cfr. quæ habet A CELSE p. 108. N:o 11 & 12.

Tandem Collectioni laudatæ adjuncta est plagula, descripta (ut Annotatio præmissa docet) "Ex Codice Archivi Vaticani, in quo habentur Rationes receptorum per *Joannem de Serrone*, Priorem Conventus Fratrum Ordinis Predicatorum de Frigiaco Caturcensis, & *Bernardum de Orta*. Rectorem Ecclesiæ de Novalibus Electensis Dioc. Nuntios Apostolicos & Collectores ab anno 1316 ad 1319, in Norvegia, Svecia & Gocia, ex decimis sexennialibus, censibus seu denariis S. Petri &c. p. 110 t." (cfr. supra p. 74. N:o 2.) cui plagulæ inscriptio talis est præfixa:

"*Hec sunt Recepte facte in Civitate & Dioc. Aboen. Regni Svecie.*" Deinde sequuntur verba a nobis inserta *Annott. ad Chron. Juustenianum* p. 789 sq. Post quæ, nova præmissa inscriptione hujusmodi: *Ibidem extant Rationes Receptorum per Petrum Gervasii* Nuncium Apostolicum in *Dacia & Norvegia & Censibus Romanæ Ecclesiæ &c. ab anno 1331 ad 1334, p. 56 t. p. 58 & p. 59 t.* habentur verba loco nuper indicato, p. 790 allata: *Item anno quo supra &c.* quæ itaque hic repetere non attinet. Cfr. cæterum de his Apostolicæ Sedis per hæc tempora tributis apud majores nostros exactis, *LAGERBRING Svoa Rikes Hist.* P. III, C. 2, §. 7. & C. 5, §. 3.

